

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Gregorio Catholico Armeniorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

caput omnium nostrum, ut servet vos & vestros ab omnibus malis: quia cum vos, qui estis caput, estis incolumes, nos, qui sumus corpus, bene valebimus per vestram benedictionem. Noveritis, Domine, quod ad nos venit nobilis, sapiens, & sublimis Archiepiscopus Maguntinus: qui nobis attulit ex parte Dei, & ex parte sublimitatis Ecclesie Romanae, & ex parte magni Imperatoris Romanorum, sublimem coronam, & coronavit Regem nostrum Leonem, & nobis reddidit coronam quam nos perdidimus a longo tempore, unde nos fuimus elongati a vobis, & nos recepimus eam libenter & cum magno gaudio, & inclinamus & regratiamus Deo, & sanctae Romanae Ecclesiae, & alto Imperatori Romanorum. Sciatis, Domine, quod ipse nobis monstravit vestra praeccepta, & nos ea multum libenter audivimus, & libenter volumus legem & fraternitatem sublimis Ecclesiae Romanae, quae est mater omnium Ecclesiarum; & nos solebamus eam habere, & nunc eam habemus, & libenter volumus esse ad vestrum mandatum; & firmiter sunt ad mandarum vestrum omnes Archiepiscopi, Episcopi, & omnis Clerus nostrae Ecclesiae, qui sunt in multis terris, & sunt multi per Dei gratiam. Et nos rogamus vos ut oretis Deum pro nobis, quia nos sumus in ore draconis & in medio inimicorum crucis, & inter eos qui sunt naturaliter inimici nostri. Et nos vos rogamus per Deum quatenus nobis mittatis tale adjutorium & tale consilium quod nos possimus conservare honorem Dei & Christianitatis & vestrum. Quia postquam nos sumus vestri, & vos estis memores nostri, efficiatis tantum erga nos, quod nos gratias referamus Deo, qui nos redemit sanguine suo, & quod gratiam agamus sanctae cruci Domini nostri, qui fecit totum mundum. Iesus Christus defendat vos & omnes vestros ab omni malo, & nobis det vestram benedictionem.

GREGORIO CATHOLICO Armeniorum.

EX eo te radicatum in fide catholica & esse Catholicum non tam nomine quam merito experimur, quod apostolicae sedis magisterium recognoscens, eam Ecclesiarum omnium matrem & nos caput universorum fidelium confiteris; sicut ex tuarum nobis innotuit

ferie litterarum. Nosti etenim privilegium Petri, quod sibi Dominus universas oves suas pascendas, vocabulo tertio repetito, commisit, *Pasce*, inquit, *oves meas*, & super universos ei ligandi & solvendi contulit potestatem, dicens ad eum: *Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis; & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis.* Nosti etiam prerogativam apostolicae sedis, quae per merita beati Petri, etiam non tempore, auctoritate tamen inter Apostolos primi, non constitutione synodica sed divina inter omnes Ecclesias magisterium obtinuit & primatum, fundata super immobili fundamento, de quo Paulus Apostolus inquit: *Fundamentum positum est praeter quod aliud poni non potest, quod est Christus Iesus.* & de quo Veritas in evangelio inquit ad Petrum: *Super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, & portae inferi non prevalebunt adversus eam.* Petrus siquidem post Christum potest intelligi pastor unus, & Ecclesia universalis, ovile unum: de quibus Dominus in Evangelio protestatur, *Alias*, dicens, *oves habeo quae non sunt ex hoc ovili, & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet unum ovile, & unus pastor.* Sanè lapis ille angularis, quem reprobaverunt aedificantes, factus postmodum in caput anguli, faciens utraque unum, Iudaeorum populos & gentium nationes in unitate Christianae fidei coëunivit, Ecclesiam ex utriusque constituens non habentem maculam neque rugam: quae ne post ascensionem ejus secaretur in partes, & ne unitum in ejus fide divideretur ovile, uni commisit Apostolorum principi gubernandam, quem solum sibi Dominus & in officio vicarium & in magisterio constituit successorem. Hoc autem tua fraternitas diligenter attendens, ac sciens quod secundum Apostolum omnes unum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra, nos, quos Dominus, licet immeritos, Vicarios suos esse voluit & Apostolorum principis successores, Caput Ecclesiae confiteris, & te ac fratres & coepiscopos tuos partem nostri corporis recognoscis, sciens quod sicut palmes non potest fructum facere a semetipso, nisi manserit in vite, sic & membrum & sensu caret & actu, si non in corporis permanserit unitate. Gaudemus ergo non modicum quod in fide

Epist. 218.
Responder su-
periori epi-
stolae.

catholica perseverans, circa nos pia geris devotionis affectum, & filium te esse apostolicæ sedis, inuis, dum eam esse matrem omnium protestaris, recognoscens à nobis magisterium ecclesiasticæ disciplinæ; quam etsi receptam longo tempore prius, ex parte tamen per venerabilem fratrem nostrum Maguntinum Archiepiscopum, Episcopum Sabinensem, unum ex septem Episcopis qui nobis in Ecclesia Romana collaterales existunt, suscepisse te gaudes, & desideras observare. Fuit autem & est magnum tuæ devotionis indicium, quod eundem Archiepiscopum magnificè recepisti, & curasti non modicum honorare; sicut & tuæ litteræ continebant, & ipsius nobis relatio patefecit. Monemus igitur fraternitatem tuam & exhortamur in Domino, ac per apostolica tibi scripta mandamus, quatenus in devotione sedis apostolicæ firmiter perseveres, & in lege Domini die mediteris & nocte, quæ sanæ doctrinæ congruunt prædicans, & quæ prædicaveris, quantum Dominus permittit, adimplens; ut in te nec opera verbis, nec verba operibus contradicant. Esto circa subiectos magister, ut doceas; ut corrigas, pater; mater, ut foveas; doceas minus doctos, superbos corrigas, humiles foveas & devotos; justitiam misericordia temperans, & æquitatem in iudicio non relinquens. Super subventionem verò Hierosolymitanæ provincie nosse te volumus quod jam per Dei gratiam ad commonitionem nostram multi crucis signaculum receperunt, & plures Domino dante recipient, in defensionem orientalis provincie opportuno tempore transituri. Iam etiam duo ex fratribus nostris de manibus nostris vivifica crucis assumpserunt vexillum, exercitum Domini præcessuri. Confide igitur, & esto robustus: quia citius forsitan quam credatur, orientalis provincia subsidium sentiet expectatum. Datum Laterani IX. Kal. Decembris.

LITTERÆ LEONIS REGIS
Armenia ad Papam Innocentium.

Epist. 219.
Perit subsidium
adversus paganos.

Reverendissimo in Christo Patri & Domino Innocentio Dei gratia Summo Pontifici & universali Papæ, tanto & tali honore dignissimo, Leo per eandem & Romani Imperij gratiam Rex omnium Armeniorum, cum salutatione se ipsum, & quicquid potest. Gloria,

laus, & honor omnipotenti Deo, qui vos tantum & talem pastorem Ecclesiæ suæ præesse voluit, vestris bonis meritis exigentibus, & tam fructuosam & firmam fabricam super fundamentum Apostolorum componere, & tantum lumen super candelabrum positum toto orbi terrarum ad salutem totius Christianitatis effundere dignatus est. In vestri verò luminis gratia salutaribus monitis Reverendissimi Patris nostri Archiepiscopi Maguntini instructi & informati, omne regnum nobis à Deo commissum amplissimum & spaciosum, & omnes Armenios huc illuc in remoris partibus diffusos, ad unitatem sanctæ Romanæ Ecclesiæ divina inspirante clementia revocare cupimus & exoptamus. Ad hæc, calamitates, miseras, paupertates, & imbecillitatem regni Syriæ & nostri per ipsum prædictum Maguntinum (quia difficilior labor erat scripto retexere) pietati vestræ patefacimus. Ipse verò per singula rei veritatem vobis explicabit, in cuius notitiam ista non præteriere. Hanc utique contritionem & collisionem in valle destituti lachrymarum jamdiu sustinimus, quam de cetero sine spe subsidij & auxiliij vestri sustinere nequimus. Verum quia zelus domus Dei tepescere non debet in cordibus tam vestro quam nostro, non ut personam instruendis geramus, ejusdem domus decorem diligere & pro eadem domo murum nos oportet opponere, ut impetus quos super eam faciunt inimici crucis, cooperante Dei gratia collectis in unum animi viribus resistendo excludamus. Hinc est quod vestram flexis genibus imploramus pietatem quatenus lachrymabilibus Domini Maguntini precibus & nostris divino intuitu aures misericordiæ porrigatis, & miseriis Christianitatis compatientes, subsidium Christianissimum nobis acurrendo mitatis antequam irremabile (quod absit) incurramus diluvium; immo cum Dei & vestro auxilio, evaginato ense, de Hur Chaldeorum & persecutione Pharaonis liberari possimus. Datum Tharsis anno ab incarnatione Domini MCXCIX. mense Majo, die vigesima tertia.

LEONI ILLUSTRIS REGI
Armeniorum.

IS Ecclesiam suam congregatam ex gentibus, non habentem maculam neque rugam, super gentes & regna

Epist. 220.
Respondet imperatori epi-
stolæ.